

SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2012 m. sausio 11 d.

dėl valstybės pagalbos C 21/10 (ex E 1/10) – Suomija, priimtas po to, kai, Komisijai patvirtinus persvarstytas gaires dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai patikrinimo, buvo nepritarta tam tikroms žuvininkystės draudimo schemų priemonėms

(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 10065)

(Tekstas autentiškas tik suomių ir švedų kalbomis)

(Tekstas svarbus EEE)

(2012/287/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV), ypač į jos 108 straipsnio 1 ir 2 dalis,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti savo pastabas ⁽¹⁾ pagal minėtas nuostatas,

kadangi:

(3) Komisijos ir Suomijos posėdis įvyko 2005 m. spalio 11 d. Suomija papildomos informacijos pateikė 2005 m. lapkričio 24 d. raštu.

(4) Gairės buvo dar kartą persvarstytos 2008 m. ⁽⁴⁾ ir Komisija kreipėsi į valstybes nares 2008 m. balandžio 15 d. raštu, kad jos ne vėliau kaip iki 2008 m. rugsėjo 1 d. ⁽⁵⁾ pakeistų savo esamas schemas.

(5) 2008 m. gegužės 30 d. raštu Suomija atsakė, kad ji vis dar pasirengusi iš dalies pakeisti savo žvejybos draudimo schemą, kaip buvo siūloma 2005 m., bet ne tiek, kiek reikalaujama pagal atitinkamas priemones. Naujas Komisijos ir Suomijos posėdis įvyko 2009 m. kovo 6 d.

1. PROCEDŪRA

(1) 2004 m. Komisija patvirtino persvarstytas Gaires dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai patikrinimo (toliau – gairės) ⁽²⁾. Pagal šių gairių 5.2 punktą 2004 m. spalio 21 d. raštu Komisija kreipėsi į valstybes nares, *inter alia*, Suomiją, kad jos ne vėliau kaip iki 2005 m. sausio 1 d. pakeistų esamas pagalbos schemas siekiant jas suderinti su šiomis naujomis gairėmis ir ne vėliau kaip iki 2004 m. lapkričio 15 d. raštu patvirtintų, kad jos sutinka su pasiūlymais dėl atitinkamų priemonių ⁽³⁾.

(2) 2004 m. lapkričio 15 d. ir 2005 m. sausio 20 d. ir 2005 m. birželio 14 d. raštais Suomija nurodė, kad ji nesutinka pakeisti pagalbos schemas „Žvejybos draudimo schema“ pagal šias naujas gaires. Apie tą schemą Komisijai pranešta 1995 m. balandžio 27 d. raštu, remiantis Suomijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą sutarties 144 straipsnio a dalimi, ir tada ta schema buvo pripažinta esama pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 88 straipsnio 1 dalyje (dabar SESV 108 straipsnis).

(6) Komisija paskutinį kartą informacijos paprašė 2009 m. spalio 1 d. raštu, kuriame nurodė, kad, jeigu Suomija nepatvirtins siūlomų atitinkamų priemonių, Komisija privalės taikyti Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999 ⁽⁶⁾ 19 straipsnio 2 dalyje ir 4 straipsnio 4 dalyje nurodytą procedūrą ir pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą. Suomija pateikė atsakymą 2009 m. lapkričio 18 d. raštu.

(7) Kadangi Suomija nesutiko su pasiūlymu pakeisti šios schemas taip, kaip buvo nurodyta pasiūlyme, Komisija nusprendė pradėti tą procedūrą. Apie tą sprendimą buvo pranešta 2010 m. rugsėjo 15 d. raštu, kuris buvo paskelbtas Oficialiajame leidinyje ⁽⁷⁾.

(8) Suomija pateikė atsakymą 2010 m. lapkričio 15 d. raštu. Be to, po sprendimo paskelbimo Oficialiajame leidinyje Komisija gavo trijų suinteresuotųjų šalių pastabas: du

⁽¹⁾ OL C 273, 2010 10 9, p. 6.

⁽²⁾ OL C 229, 2004 9 14, p. 5.

⁽³⁾ Pritarimas 2004 m. gairėms paskelbtas OL C 278, 2005 11 11, p. 14.

⁽⁴⁾ OL C 84, 2008 4 3, p. 10.

⁽⁵⁾ Pritarimas 2008 m. gairėms paskelbtas OL C 115, 2009 5 20, p. 15.

⁽⁶⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

⁽⁷⁾ Žr. 1 išnašą.

raštus atsiuntė dvi Suomijos profesionalius žvejus atstovaujančios asociacijos – *Suomen Ammatikalastajalitto SAKL ry* (2011 m. lapkričio 8 d. raštas) ir *Kalatalouden Keskusliitto* (2010 m. lapkričio 16 d. raštas) – ir vieną raštą atsiuntė šešios Suomijoje įsikūrusios žvejybos draudimo asociacijos (2010 m. lapkričio 16 d. raštas). Suomijos institucijoms šių raštų kopijos buvo išsiųstos 2010 m. gruodžio 6 d. 2011 m. sausio 13 d. šių asociacijų atstovai susitiko su Komisijos tarnybų atstovais ir pateikė papildomų dokumentų.

- (9) Kadangi Komisijai reikėjo informacijos, pateiktos 2010 m. lapkričio 15 d. išsiųstame rašte, paaiškinimo, 2011 m. balandžio 4 d. Komisijos patalpose buvo surengtas susitikimas su Suomijos institucijų atstovais. Be to, Suomijos institucijos papildomos informacijos išsiuntė 2011 m. balandžio 13 d. ir gegužės 13 d. pranešimais.
- (10) Galiausiai, kai remiantis Suomijos pateikta informacija paaiškėjo, kad Suomija yra pasirengusi iš dalies pakeisti schemą taip, kad ji būtų suderinama su vidaus rinka, 2011 m. liepos 6 d. raštu Komisija kreipėsi į Suomiją, kad ji patvirtintų savo oficialų įsipareigojimą iš dalies pakeisti teisės aktus, kurie yra teisinis tos schemos pagrindas. Suomija pateikė teigiamą atsakymą 2011 m. rugsėjo 19 d. raštu.

2. PAGALBOS APIBŪDINIMAS

- (11) Ši pagalbos schema pagrįsta 1958 m. liepos 23 d. Įstatymu Nr. 331 su paskutiniaisiais pakeitimais, padarytais 1999 m. sausio 29 d. Įstatymu Nr. 1236⁽⁸⁾. Pagal Suomijos stojimo į Europos Sąjungą sutarties 144 straipsnio a dalį Suomija apie šią schemą Komisijai pranešė iškart po įstojimo į Europos bendriją. Nuo tada ši pagalbos schema laikoma esama pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 88 straipsnyje (dabar SESV 108 straipsnio 1 dalis).
- (12) Paramos pagal šią draudimo schemą gavėjai yra žvejybos įmonės, vykdančios nuolatinę žvejybos veiklą Suomijoje. Šį draudimą visoje Suomijoje teikia šešios žvejybos draudimo asociacijos. Kiekvienai asociacijai yra priskirta nustatyta geografinė teritorija.
- (13) Remiantis to įstatymo 7 straipsniu, žvejybos asociacijai išmokama metinė valstybės pagalba, kurios dydis lygus pretenzijų, kurias asociacija patenkino pagal draudimo sutartis, kurioms taikomas šis įstatymas, sumai. Remiantis 2 straipsniu, gali būti teikiamos pretenzijos dėl šių žalos tipų:
- tinklams, lašišų žvejybos valams, ūdoms ir prie jų pritvirtintiems inkarams, laivavirvėms ir kitiems papildomiems žvejybos įrankiams padaryta žala;

- Suomijoje registruotiems žvejybos laivams padaryta žala;
- transportavimo ir traukimo įrangai, naudojamai žvejybai žiemą ant ledo, žvejybos nameliams ir velkamiesiems tinklams ar dugniniams tralavimo įrankiams padaryta žala.

- (14) Be to, įstatyme yra pateiktos sąlygos, kurios turi būti įvykdytos norint, kad pretenzijos būtų svarstomos. Komisijos vertinimui ypač svarbios šios sąlygos: apdrausti gaminiai turi būti pakankamai aukštos kokybės ir visiškai tinkami naudoti; turi būti apdrausta visa įrangos vertė; žala turi būti patikimai įrodyta.
- (15) 2004 m. lapkričio 15 d. raštu Suomija paaiškino, kaip ši pagalbos schema taikoma žalą patyrusioms žvejybos įmonėms. Pirmiausia, taikoma su tinkamos pretenzijos suma susijusi frančizė, kuri tuo atveju, kai žala neviršija 504,56 EUR, yra lygi 25 %, o kai žala viršija šią sumą, yra ne didesnė nei 5 %; atėmus šią frančizės sumą gaunama kompensacijos suma, kurią įmonei sumoka atitinkama žvejybos draudimo asociacija. Tada kompensacijos, kurias valstybė sumoka žvejybos draudimo asociacijai, suma yra lygi 40 % grąžinamųjų išmokų sumos, kuri sumokama, kai žalos dydis yra iki 504,56 EUR, ir 90 %, kai šis dydis viršija 504,56 EUR sumą.
- (16) Vėlesniu 2005 m. lapkričio 24 d. raštu Suomija pasiūlė šią schemą iš dalies pakeisti taip, kad valstybės pagalba būtų skiriama tik siekiant kompensuoti žalą, kuri patirta dėl Suomijai būdingų ypatingų sąlygų, įskaitant sąlygą dėl žalos, padarytos į šiaurę nuo 59 lygiagretės esančioje teritorijoje.
- (17) 2004 m. lapkričio 15 d. raštu Suomija paaiškino, ką ji laiko Suomijai būdingomis specifinėmis žvejybos sąlygomis. Šios sąlygos – tai klimato sąlygos, kuriomis, *inter alia*, susiformuoja ledas, galintis pažeisti ir laivą, ir žvejybos įrankius, bei užšalimo temperatūra, kuri gali pažeisti laivo variklį. Šias specifines sąlygas apsunkina Suomijos jūros dugno topografija: seklumos, nelygus jūros dugnas ir tankus salynas. Šiomis sąlygomis kyla santykinai didelis laivo sudužimo dėl audrų ir srovių esant plikšalai pavojus. Be to, šiose vietovėse yra didelė ruonių populiacija – ruoniai pažeidžia žvejybos įrankius, todėl žvejybos pramonė patiria daug nuostolių. Kartais žvejybos įrankius (žiauninius tinklus) gali pažeisti ir kormoranai.

- (18) Toliau pateikiamas 2004–2009 m. kasmet registruojamų įvykių, dėl kurių turėjo būti mokamos kompensacijos, skaičius, bendra metinė kompensacijų, kurias sumokėjo žvejybos draudimo asociacijos, suma ir valstybės kompensuotos sumos dalis:

⁽⁸⁾ Nuo Suomijos įstojimo į Europos Sąjungą įstatymas buvo pakeistas tik šiuo paskutiniu pakeitimu. Šis pakeitimas padarytas todėl, kad buvo įkurta Suomijos draudimo sektoriaus stebėsenos agentūra. Šis pakeitimas neturėjo jokios įtakos valstybės pagalbos sričiai.

Metai	Apdraustos įmonės	Atvejų skaičius	Sumokėta kompensacija (EUR)	Valstybės kompensacija (EUR)
2009	472	470	1 296 961	1 026 132
2008	486	459	1 256 200	980 065
2007	503	530	1 564 340	1 197 217
2006	519	496	1 234 761	920 167
2005	543	539	1 333 027	992 826
2004	576	568	1 607 919	1 111 195

- (19) Asociacijų sumokėtos sumos 50 % dalis skirta žvejybos įrankiams, 45 % – laivams ir 5 % – kitai įrangai.

3. PAGRINDAS PRADĖTI OFICIALIĄ TYRIMO PROCEDŪRĄ

- (20) Kaip nurodyta pirmiau⁽⁹⁾, apie šią pagalbos schemą Komisijai pranešta 1995 m., remiantis Suomijos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą sutarties 144 straipsnio a dalimi, ir tada ta schema buvo pripažinta esama pagalba, kaip apibrėžta EB sutarties 88 straipsnio 1 dalyje. Gairėse, kurios buvo taikomos iki 2004 m. peržiūros, buvo pateikta konkreti nuostata dėl paramos draudimo įmokoms kompensuoti ir šiuo pagrindu ši pagalbos schema buvo laikoma suderinama su vidaus rinka. 2004 m. atliekant peržiūrą ta nuostata buvo išbraukta.
- (21) Pradėdama šią procedūrą Komisija manė, kad negali būti laikoma, jog žala, kuriai taikytina žvejybos draudimo schema, buvo patirta dėl ypatingo įvykio ar stichinės nelaimės – jos nuomone, ši žala buvo patirta dėl nuolatinės struktūrinės padėties, t. y. dėl nuolatinių struktūrinių aplinkybių, kuriomis Suomijos vandenyse vykdoma žvejybos veikla.
- (22) Dėl tos priežasties, remdamasi gairėmis⁽¹⁰⁾, Komisija laikėsi nuomonės, kad ši pagalba buvo veiklos pagalba, kuri iš esmės nesuderinama su vidaus rinka, nes ji didina įmonių verslo likvidumą, kuris yra joms naudingas, ir ši pagalba buvo suteikta pagalbos gavėjams nenustatant jokių įpareigojimų.
- (23) Komisija nesutiko su Suomijos institucijomis, kurios siekė pateisinti šią pagalbos schemą ir teigė, kad ši pagalba – tai bendros ekonominės svarbos paslauga, apibrėžta SESV 106 straipsnio 2 dalyje. Suomija nepateikė jokio konkretaus argumento, kuriuo grindžiamas teiginys, kad žvejybos įmonėms suteiktas draudimas galėtų būti tokios

rūšies paslauga, ir Komisija, atsižvelgdama į tos schemos ypatybes, nenustatė, kad ši pagalba galėtų būti laikoma tokia paslauga. Visų pirma, Komisija pastebėjo, kad žvejybos draudimo asociacijos teikia draudimo paslaugas tik konkrečiai įmonių grupei, kurių ekonominė veikla – rinkoje parduodamų prekių gamyba ir kurios veikia žvejybos sektoriuje. Todėl Komisija labai suabejojo, ar komercinio draudimo suteikimas pasirinktai ekonominei veiklai vykdančių įmonių grupei gali būti laikomas bendros ekonominės svarbos paslauga.

4. SUOMIJOS INSTITUCIJŲ IR TREČIŲJŲ SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS

4.1. Suomijos valdžios institucijų pastabos

- (24) Suomijos institucijos priminė pagrindines šios draudimo sistemos veikimo ypatybes. Be to, jos išsamiai apibūdino specifines sąlygas, kuriomis veikia Suomijos žvejybos pramonė: specifines klimato sąlygas, susijusias su užšalimu ir tamsa žiemą, pakrančių vandenų topografija – seklumomis ir nelygiu jūros dugnu, didele ruonių populiacija.
- (25) Suomijos institucijos pateikė ir informaciją ir apie tai, kad privatus draudimo sektorius nevisada žvejybos pramonei suteikia tokio paties lygio draudimą tokios rūšies žalai atlyginti. Kad pagrįstų savo nuomonę, atsakydamos jos pateikė ir Suomijos finansų sektoriaus konfederacijos *Finanssialan Keskusliitto* raštą.
- (26) Be to, jos nurodė, kad importo vertė 6,8 karto viršija eksporto vertę. 2009 m. Suomija importavo 95 046 tonas žuvų už 244,5 mln. EUR, o eksportavo 59 905 tonas už 36 mln. EUR. Tik 30 % suvartojamų žuvų yra sugaunama Suomijoje. Metinis suvartojamų Suomijoje sužvejotų žuvų kiekis 2000–2009 m. sumažėjo nuo 6,1 iki 4,5 kg, o importuojamų žuvų kiekis padidėjo nuo 6,6 iki 11,2 kg. Suomijos institucijų nuomone, tai rodo, kad ši valstybės pagalbos schema negali turėti jokio neigiamo poveikio konkurencijai.
- (27) Suomijos institucijos primena, kad Komisija, priimdama sprendimą pradėti procedūrą, pareiškė, kad nuostatos dėl paramos draudimo įmokoms kompensuoti panaikinimas 2004 m. gairėse reiškia, kad teikti tokios valstybės pagalbos daugiau neleidžiama. Suomijos institucijos nesutinka su šia nuomone. Pirmiausia, šią draudimo schemą visiškai pateisina specifinės klimato ir Suomijos vandenų geografinės sąlygos. Be to, 2000 m. ši schema buvo laikoma suderinama, nors tokia pagalba nebuvo įtraukta į pagalbos tipų, kuriuos pagal 1997 m. gaires⁽¹¹⁾ buvo leidžiama laikyti suderinamais, sąrašą – tos gairės tuo metu buvo taikomos sąlygomis, panašiomis į tas, kurios susidarė nuo 2004 m., kai buvo taikomos 2004 ir 2008 m. gairės.

⁽⁹⁾ Žr. 2 konstatuojamąją dalį.

⁽¹⁰⁾ Žr. 2004 m. gairių 3.7 dalį ir 2008 m. gairių 3.4 dalį.

⁽¹¹⁾ OL C 100, 1997 3 27, p. 12.

(28) Tačiau šiose pastabose Suomija nurodo, kad yra pasirengusi pakeisti savo schemą, kaip nurodyta toliau:

— neįtraukti laivų, kuriais žvejojama atviroje jūroje, t. y. laivų, kurių ilgis didesnis nei 12 metrų;

— pagalbą teikti tik siekiant kompensuoti žalą, patirtą teritoriniuose Suomijos vandenyse arba Suomijos išskirtinėje ekonominėje zonoje;

— kompensuoti žalą, kuri patiriama tik dėl specifinių Suomijos sąlygų – nepalankių klimato ar geografinių sąlygų (ledas, sniegas, stiprios audros, rifai seklumose) arba dėl ruonių ir kormoranų ir yra padaroma laivams, žvejybos įrankiams, taip pat transportavimo, traukimo ir kitiems žvejybai žiemą naudojamiems įrenginiams.

(29) Suomijos nuomone, šis pakeitimas galėtų būti atliktas iki 2012 m. gruodžio 31 d. Tiek laiko prireiks dėl dviejų priežasčių: pirma, reikia iš dalies pakeisti galiojančius teisės aktus, kurie yra teisinis šios schemos pagrindas (1958 m. liepos 23 d. Įstatymas Nr. 331), ir antra, reikia nutraukti pagal galiojančią schemą sudarytas sutartis. Nauja žvejybos draudimo schema įsigaliojotų 2013 m. sausio 1 d.

(30) Kaip nurodyta pirmiau⁽¹²⁾, 2011 m. rugsėjo 19 d. raštu Suomijos institucijos patvirtino savo išsipareigojimą iš dalies pakeisti teisės aktus, kurie yra teisinis tos schemos pagrindas. Jos nurodė, kad jeigu Komisija galutinį sprendimą priims per pagrįstą laikotarpį, jos galės pateikti pasiūlymą Suomijos parlamentui pakankamai anksti 2012 m., kad įstatymas įsigaliojotų 2013 m. sausio 1 d. Tačiau jos pabrėžė, kad norint pradėti taikyti naujas taisykles reikalingas pereinamasis laikotarpis, nes reikės pakeisti galiojančių draudimo sutarčių sąlygas. Todėl Suomijos institucijos mano, kad šie sutarčių sąlygų pakeitimai galėtų būti atlikti iki 2014 m. sausio 1 d. ir nuo šios datos iš dalies pakeistos sąlygos galėtų būti taikomos teikiant paramą draudimo įmonėms.

4.2. Trečiųjų šalių pastabos

(31) Komisijai pastabas išsiuntė dvi žvejų asociacijos: *Suoman Ammattikalastajaliitto* ir *Katatalouden Keskuliitto*. Kaip ir Suomijos institucijos, abi asociacijos pabrėžia specifines žvejybos Suomijoje sąlygas ir tai, kad neteikiami pasiūlymai apdrausti tokią žalą. Viena iš šių asociacijų (*Suoman Ammattikalastajaliitto*) nurodė, kad Komisija nepateikė jokių įrodymų, kad ši pagalbos schema gali turėti įtakos valstybių narių konkurencijai, ir atkreipė

dėmesį į tai, kad profesionalūs žvejai tiekia tik 7 % visų Suomijoje suvartojamų žuvų, taigi Suomijos žvejybos pramonė ir žuvų rinka priklauso nuo žuvų importo. Dėl šios priežasties ši asociacija mano, kad pirminė išvada, pateikta pradedant procedūrą, yra nepagrįsta.

(32) Be to, žvejybos draudimo asociacijos pritaria ir Suomijos institucijų nuomonei. Jos nurodo, kad žvejybos pramonė Suomijos vandenyse susiduria su labai specifinėmis klimato ir geografinėmis sąlygomis. Jos nurodo, kad ši draudimo sistema buvo sukurta dėl to, kad trūko privataus draudimo sektoriaus pasiūlymų, nes šis sektorius nebuvo pasirengęs padengti tokios žvejybos, kuri yra nedidelės svarbos veikla, rizikos. Be to, žvejybos draudimo asociacijos išsipareigoja apdrausti visus žvejus, vykdančius veiklą joms priskirtame regione.

5. PAGALBOS VERTINIMAS

5.1. Valstybės pagalbos teikimas

(33) SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Išskyrus tuos atvejus, kai Sutartys nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.“

(34) Kompensacijoms, kurias žvejybos draudimo asociacijos moka žvejybos įmonėms, sumokėti iš dalies yra naudojamos šioms asociacijoms valstybės skirtos lėšos. Šios lėšos skiriamos iš valstybės biudžeto. Kadangi šios kompensacijos žvejybos sektoriaus įmonėms suteikia finansinės naudos, ši nauda yra iš valstybės lėšų sektoriui suteikta nauda.

(35) Pagal Teisingumo Teismo praktiką vien tai, jog įmonei gaunant ekonominę naudą, kurios ji nebūtų gavusi įprastomis savo veiklos sąlygomis, jos konkurencingumas lyginant su kitomis konkuruojančiomis įmonėmis sustiprinamas, rodo, kad yra konkurencijos iškraipymo galimybė⁽¹³⁾. Be to, pagalba įmonei, vykdančiai veiklą rinkoje, kuri atverta Sąjungos vidaus prekybai, gali turėti įtakos prekybai tarp valstybių narių⁽¹⁴⁾.

(36) Atsižvelgiant į tai, kad Europos Sąjungoje vykdoma intensyvi prekyba žuvininkystės produktais, šia priemone sustiprinama šių įmonių pozicija Sąjungos rinkoje, todėl

⁽¹²⁾ Žr. 10 konstatuojamąją dalį.

⁽¹³⁾ Teisingumo Teismo 1980 m. rugsėjo 17 d. sprendimas *Philip Morris Holland BV prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 730/79, Rink. p. 2671.

⁽¹⁴⁾ Žr. 1988 m. liepos 13 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Prancūzijos Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 102/87, Rink. p. 4067.

gali būti iškraipoma konkurencija arba kyla konkurencijos iškraipymo rizika ir tai gali turėti įtakos Sąjungos vidaus prekybai⁽¹⁵⁾. Tai, kad importuojama daugiau nei eksportuojama arba kad didžioji suvartojamų žuvų dalis atvežama iš kitų šalių, nėra svarbu. Priešingai, tai rodo, kad žuvininkystės produktų rinka Suomijoje, iš tiesų, yra labai atvira, ir tai reiškia, kad pagalba Suomijos įmonėms sustiprina jų pozicijas lyginant su kitose valstybėse narėse veikiančiomis įmonėmis ir iškreipia arba gali iškreipti konkurenciją. Net ir tai, kad suvartotas importuotų žuvų kiekis galbūt padidėjo lyginant su suvartotų neimportuotų žuvų kiekiu, nieko nekeičia vertinant šiuo požiūriu; šis faktas galėtų rodyti tik tai, kad Suomijos įmonės neatliko pakeitimų, kurie buvo būtini reaguojant į besikeičiančias ekonomines sąlygas, susijusias su žuvininkystės produktų rinka Suomijoje. Bet kuriuo atveju šioms įmonėms suteikta pagalba yra naudinga, nes ji sustiprina jų pozicijas vidaus rinkoje lyginant su užsienio įmonėmis.

- (37) Atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta, galima daryti išvadą, kad 107 straipsnio 1 dalyje nurodytos sąlygos yra įvykdytos ir kad žvejybos įmonėms sumokėta kompensacija naudojant valstybės lėšas yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

5.2. Suderinamumas su vidaus rinka

5.2.1. Šios pagalbos schemos pobūdis

- (38) Žvejybos draudimo schema yra skirta padengti išlaidas, kurios iš dalies padengiamos iš sumokėtų draudimo įmokų. Ši schema nėra *per se* pagalba draudimo įmokoms kompensuoti; ji skirta ne daliai draudimo įmokų kompensuoti, bet taikoma siekiant kompensuoti sumas, kurias įmonės nurodė žvejybos draudimo asociacijoms pateiktose pretenzijų paraiškose dėl žalos atlyginimo.
- (39) Kadangi šios paraiškos yra teikiamos šioms asociacijoms, kurios turi sumokėti atitinkamą sumą už patirtą žalą, Komisija mano, kad šios pagalbos poveikis yra susijęs su siekiu sumažinti įmokas, kurias žvejybos įmonės būtų turėjusios sumokėti, jeigu atitinkamos žvejybos draudimo asociacijos nebūtų tikėjęsi gauti lėšų iš valstybės. Taigi, ši pagalba turi tokį patį poveikį, kaip ir pagalbos schema draudimo įmokoms kompensuoti.

5.2.2. Suderinamumas su vidaus rinka

- (40) Komisija negali sutikti su Suomijos institucijų nuomone, kad situaciją, kai buvo taikomos 2004 ir 2008 m. gairės,

galima lyginti su situacija, kai buvo taikomos 1997 m. gairės, atsižvelgiant į tai, kad nė vienoje iš šių gairių nebuvo nuostatos dėl pagalbos suteikimo draudimo įmokoms kompensuoti. Konkretios nuostatos dėl tokios pagalbos, kuri buvo pateikta 2001 m. gairėse⁽¹⁶⁾, pašalinimas iš 2004 m. gairių rodo, kad Komisija, atlikusi peržiūrą 2004 m., tvirtai nusprendė, kad teikiant šią pagalbą nebegalima nukrypti nuo valstybės pagalbos nesuderinamumo su vidaus rinka principo ir kad įsigaliojus 2004 m. gairėms ši pagalba nebegali būti laikoma suderinama su vidaus rinka. Vėliau persvarstant gaires, t. y. rengiant 2008 m. gaires, tas su politika susijęs sprendimas nebuvo pakeistas.

- (41) Be to, pasikeitė bendra struktūra, pagal kurią Komisija vertina valstybės pagalbą draudimo įmokoms kompensuoti. 2000 m.⁽¹⁷⁾ Komisija manė, kad ši valstybės pagalbos schema yra suderinama su kompensavimu dėl „išskirtinių Suomijos oro ir pakrančių zonų sąlygų“. Kad priimtų tokį sprendimą, pateikdama argumentus Komisija nurodė padėtį žemės ūkio sektoriuje – gairėse nebuvo pateikta jokia žemės ūkio sektoriui taikoma nuostata, tačiau Komisija kiekvienu konkrečiu atveju paprastai priimdavo teigiamą sprendimą dėl pagalbos priemonės, susijusios su draudimu nuo stichinių nelaimių ir ypatingu draudimu, taikymo. 2000 m. Komisija siekdama išaiškinti, kokią politiką taiko žemės ūkio ir žvejybos sektoriams, atitinkamose gairėse nustatė kriterijus, kurių turi būti laikomasi atliekant tokios rūšies pagalbos vertinimą⁽¹⁸⁾. Nuo tada tokie kriterijai išliko žemės ūkio gairėse⁽¹⁹⁾, tačiau žvejybos gairėse jų nebėra. Taigi, nors Komisija žemės ūkio sektoriui nustatė tikslus kriterijus dėl pagalbos, suderinamos su vidaus rinka, suteikimo draudimo įmokoms kompensuoti, tie kriterijai buvo pašalinti iš žvejybos gairių. Vertindama žvejybos sektorių, Komisija visgi turi taikyti bendrą valstybės pagalbos nesuderinamumo principą ir įvertinti tos rūšies schemos suderinamumą arba nesuderinamumą remdamasi nuostatomis, kurios konkrečiu atveju galėtų būti taikomos.
- (42) Galiojančiose gairėse nuostata, kuri galbūt gali būti taikoma, yra pateikta 4.9 dalyje; pagal šią dalį pagalbos priemonės, kurioms taikytinos nuostatos nėra kitose dalyse, nurodančiose įvairias pagalbos, kuri gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, kategorijas, negali iš esmės būti laikomos suderinamomis.

⁽¹⁶⁾ OL C 19, 2001 1 20, p. 7.

⁽¹⁷⁾ Sprendimas, apie kurį Suomijai pranešta 2000 m. gegužės 11 d. raštu.

⁽¹⁸⁾ Dėl žemės ūkio sektoriaus – OL C 28, 2000 2 1, p. 2 (žr. 11.5.1 dalį), dėl žvejybos sektoriaus – 2001 m. gairės (žr. pirmiau pateiktą 14 išnašą).

⁽¹⁹⁾ OL C 319, 2006 12 27, p. 1. žr. 140 punktą, kuriame pateikta nuoroda į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento Nr. 1857/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo valstybės pagalbai mažoms ir vidutinėms įmonėms, kurios verčiasi žemės ūkio produktų gamyba, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 70/2001 (OL L 358, 2006 12 16, p. 3), 12 straipsnį.

⁽¹⁵⁾ Remiantis Eurostato duomenimis, iš kitų valstybių narių 2007–2009 m. Suomija importavo vidutiniškai 30 000 tonų žuvininkystės produktų per metus už vidutinę 90 mln. EUR sumą per metus ir į kitas valstybes nares eksportavo vidutiniškai 20 000 tonų per metus per tą patį laikotarpį už vidutinę 15 mln. EUR sumą per metus.

- (43) Tačiau išimties tvarka pagalbos schema gali būti laikoma suderinama, jeigu valstybė narė įrodo, kad ta pagalba atitinka įvairius tose gairėse nustatytus principus ir padeda siekti bendros žuvininkystės politikos tikslų.
- (44) Reaguodama į pranešimą apie pradedamą procedūrą, Suomija pateikė konkrečių pasiūlymų, kaip iš dalies pakeisti schemą nustatant tam tikrus apribojimus⁽²⁰⁾. Be to, Suomija pateisina tolesnį schemos taikymą nurodydama rinkos nepakankamumą, nes draudimo rinka neapdraudžia didelės šios žalos dalies.
- (45) Kartu su šiuo atsakymu pateiktame rašte Suomijos finansų sektoriaus konfederacija *Finanssialan Keskusliitto* pripažįsta, kad jie negalėtų apdrausti visos žalos, nes dabar tai turi daryti žvejybos draudimo asociacijos. Šis draudimas būtų tik dalinis arba kai kuriais atvejais, pvz., žvejybos įrankių pažeidimo atveju, nebūtų įmanomas. Draudimo įmonės negali laikyti tokios žalos draustina arba, jei tokia žala būtų laikoma draustina, draudimo įmokos viršytų pagrįstą dydį.
- (46) Tai rodo, kad žvejybos draudimo asociacijos negali iškreipti privačių draudimo įmonių konkurencijos. Tai apibūdina Suomijos rinkos nepakankamumą, susijusį su privačių įmonių teikiamu tokios žalos draudimu.
- (47) Komisijos nuomone, valstybės pagalbos priemonė, skirta spręsti rinkos nepakankamumo klausimą, gali būti laikoma suderinama su vidaus rinka, kai ji atitinka bendrojo intereso tikslus. Tai atitinka gairių 4.9 punkte pateiktus reikalavimus laikytis gairėse nustatytų principų ir bendrosios žuvininkystės politikos tikslų.
- (48) Bendros žuvininkystės politikos tikslais siekiama garantuoti, kad gyvieji vandens išteklių būtų naudojami, užtikrinant tausojančias ekonomines, aplinkos ir socialines sąlygas⁽²¹⁾. Komisijos nuomone, ši schema, iš dalies pakeista pagal Suomijos nurodytus pakeitimus, padėtų užtikrinti tokias sąlygas. Taikant šių išteklių išsaugojimo ir valdymo taisykles, ši schema suteiktų galimybę tęsti žvejybą Suomijos pakrančių vandenims būdingomis sąlygomis, įskaitant ruonių ir kartais kormoranų daromą žalą įrangai (žvejybos tinklams). Ši schema padėtų užtikrinti tinkamas ekonomines, aplinkosaugos ir socialines sąlygas žvejybos įmonėms, susiduriančioms su specifiniais žvejybos šiuose vandenyse sunkumais. Be to, ši schema padėtų išsaugoti socialinę ir ekonominę pakrančių bendruomenių struktūrą.
- (49) Be to, Komisija teigia, kad ši iš dalies pakeista pagalbos schema nėra vienu atveju neužtikrins visiškai atitinkamos žalos kompensavimo. Liks galioti dabartinė sistema, pagal kurią, pirma, taikoma frančizė ir, antra, grąžinama tik dalis sumokėtos kompensacijos sumos⁽²²⁾. Taigi, paramos pagal šią pagalbos schemą gavėjams vis dar reikalinga ir šią sistemą atitinkanti sistema, kaip reikalaujama pagal gairių 3.3 punktą.
- (50) Galiausiai, Komisija mano, kad Suomijos nurodytas laikotarpis, per kurį turi būti iš dalies pakeista schema⁽²³⁾, yra priimtinas. Atsižvelgiant į būtiną teisėkūros procedūrą, nurodyta data, iki kurios turi įsigalioji įstatymas, kuriuo iš dalies keičiamas šios schemos teisinis pagrindas, t. y. 2013 m. sausio 1 d., yra pagrįsta. Be to, tuo metu galiojančios draudimo sutartys, kurias sudarė žvejybos įmonės ir žvejybos draudimo asociacijos, 2012 m. bus pratęstos pagal tuo metu galiojančias sąlygas ir baigs galioti 2013 m. Leisti taikyti šias sutartis pagal sutartas sąlygas iki jų galiojimo pabaigos yra pagrįsta. Šios sutartys bus dar kartą pratęstos 2013 m. pagal naujas tuo metu galiosiančias sąlygas. Taigi, galutinis terminas – 2013 m. gruodžio 31 d., nustatant, kad patikslintos sutartys įsigalios kitą dieną, t. y. 2014 m. sausio 1 d., yra pagrįstas.

6. IŠVADA

- (51) Atsižvelgiant į pirmiau pateiktą analizę, Komisija daro išvadą, kad žvejybos draudimo schema galės būti laikoma suderinama su vidaus rinka, kai bus iš dalies pakeista laikantis šių principų:

- neįtraukti laivų, kuriais žvejojama atviroje jūroje, t. y. laivų, kurių ilgis didesnis nei 12 metrų;
- pagalbą teikti tik siekiant kompensuoti žalą, patirtą teritoriniuose Suomijos vandenyse arba Suomijos išskirtinėje ekonominėje zonoje;
- kompensuoti žalą, kuri patiriama tik dėl specifinių Suomijos sąlygų – nepalankių klimato ar geografinių sąlygų (ledas, sniegas, stiprios audros, rifai seklumose) arba dėl ruonių ir kormoranų ir yra padaroma laivams, žvejybos įrankiams, taip pat transportavimo, traukimo ir kitiems žvejybai žiemą naudojamiems įrenginiams.

⁽²⁰⁾ Žr. pirmiau pateiktą 28 konstatuojamąją dalį.

⁽²¹⁾ 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausojančio naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką 2 straipsnis (OL L 358, 2002 12 31, p. 59).

⁽²²⁾ Žr. pirmiau pateiktą 15 konstatuojamąją dalį.

⁽²³⁾ Žr. pirmiau pateiktą 30 konstatuojamąją dalį.

(52) Komisija atsižvelgia į Suomijos institucijų įsipareigojimą iš dalies pakeisti tos pagalbos schemos teisinį pagrindą ne vėliau kaip iki 2013 m. sausio 1 d., kad draudimo sutarčių sąlygos būtų pakeistos ne vėliau kaip iki 2014 m. sausio 1 d.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Galiojanti pagalbos schema „Žvejybos pagalbos schema“, kuriai buvo taikomas pasiūlymas taikyti atitinkamas priemones Komisijai persvarsčius gaires dėl valstybės pagalbos žuvininkystei ir akvakultūrai patikrinimo, yra suderinama su vidaus rinka, jei yra iš dalies pakeista pagal šiuos Suomijos įsipareigojimus:

- neįtraukti laivų, kuriais žvejojama atviroje jūroje, t. y. laivų, kurių ilgis didesnis nei 12 metrų;
- pagalbą teikti tik siekiant kompensuoti žalą, patirtą teritoriniuose Suomijos vandenyse arba Suomijos išskirtinėje ekonominėje zonoje;

— kompensuoti žalą, kuri patiriama tik dėl specifinių Suomijos sąlygų – nepalankių klimato ar geografinių sąlygų (ledas, sniegas, stiprios audros, rifai sekumose) arba dėl ruonių ir kormoranų ir padaroma laivams, žvejybos įrankiams, taip pat transportavimo, traukimo ir kitiems žvejybai žiemą naudojamiems įrenginiams.

2. Teisės nuostatos, kuriomis iš dalies keičiama ši schema, įsigalioja ne vėliau kaip iki 2013 m. sausio 1 d., o susijusios draudimo sutartys, sudarytos šių nuostatų pagrindu, įsigalioja ne vėliau kaip iki 2014 m. sausio 1 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Suomijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2012 m. sausio 11 d.

Komisijos vardu
Maria DAMANAKI
Komisijos narė